

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7CoCsp/27/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119214676
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8119214676.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Filakovského a JUDr. Anny Kovalovej v právnej veci žalobkyne: D. U., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v E. P. J., Na Z. č. 6, právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom vo Svidníku, na ul. Sovietskych hrdinov č. 163/66, proti žalovanému: Poštová banka, a.s., so sídlom v Bratislave, na Dvořákovom nábreží č. 4, IČO: 31 340 890, právne zastúpenému Advokátska kancelária RELEVANS s.r.o., so sídlom v Bratislave, na Dvořákovom nábreží č. 8A, IČO: 47 232 471, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 602,56 eur a o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 24.02.2020 č.k. 10Csp 200/2019-55 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby žalobkyne v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia a vo výroku o trovách konania v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom žalobu žalobkyne v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol. Žalovanému priznal vo vzťahu k žalobkyni v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Určil, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o úvere dostupná pôžička zo dňa 14.04.2010 v obchodných podmienkach v článku 4. Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie - bod 4.6. v znení: „Platby od Klienta sa voči pohľadávke Banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná, v nasledujúcom poradí: (1) na poplatky podľa Sadzobníka, (2) sankčný úrok, (3) úrok z úveru, (4) splátka istiny úveru.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Žalobkyni priznal vo vzťahu k žalovanému v časti o určenie neprijateľných zmluvných podmienok nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázanú skutočnosť, podľa ktorej medzi stranami sporu bola dňa 14.04.2010 uzatvorená zmluva o úvere - dostupná pôžička, na základe ktorej bol žalobkyni poskytnutý úver vo výške 2.000 eur s výškou mesačnej splátky 67,29 eur so splatnosťou prvej splátky 13.05.2010, počtom splátok 50, dátumom konečnej splatnosti 13.06.2014 a úrokovou sadzbou 24 %. Z titulu poskytnutého úveru žalobkyňa poukázala žalovanému platby vo výške 2.602,56 eur.

3. Z predloženého prehlásenia Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS zo dňa 05.09.2019 vyplynulo, že dňa 02.09.2019 im bola predložená zmluva o úvere, ktorú preskúmali a žalobkyni doporučili obrátiť sa na súd so žalobou o vydanie bezdôvodného obohatenia.

4. Z predloženého výpisu z účtu vyplynulo, že posledná splátka zo strany žalobkyne bola žalovanému poukázaná dňa 16.06.2011. K doručeniu žaloby na súd došlo dňa 23.09.2019. Nárok žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia je tak v celom rozsahu premlčaný, a preto námietka premlčania vznesená žalovaným sa považovala v celom rozsahu za dôvodnú. V tejto súvislosti sa poukázalo na

uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vydané vo veci 7Cdo 327/2017, Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky PL. ÚS 11/2016 a rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 11.04.2019 č.k. 25Co 84/2018-182.

5. Čo sa týka aplikácie desaťročnej objektívnej premlčacej doby pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení, v tejto súvislosti sa poukázalo na právny záver vyplývajúci z rozhodnutia Krajského súdu v Prešove zo dňa 11.04.2019 vydaný vo veci 25Co 84/2018, kde odvolací súd poukázal na právny záver vyplývajúci z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 18.10.2018 sp. zn. 1Cdo 238/2017.

6. S prihliadnutím na uvedené súd prvej inštancie v dôsledku úspešne vznesenej námietky premlčania žalovaným žalobu žalobkyne v časti o vydanie bezdôvodného obohataenia zamietol. Zároveň úspešnému žalovanému v časti o vydanie bezdôvodného obohataenia priznal v súlade s ust. § 255 ods. 1 C.s.p. nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

7. Pokiaľ ide o ďalší uplatnený nárok týkajúci sa určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky uvedenej v článku 4. bod 4.6. Obchodných podmienok žalovaného, tento sa posúdil ako dôvodný. V časti o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky bolo preto žalobe žalobkyne v celom rozsahu vyhovené. Zároveň v tejto časti úspešnej žalobkyne bola priznaná i náhrada trov konania v rozsahu 100 % v súlade s ust. § 255 ods. 1 C.s.p. v spojení s ust. § 262 C.s.p.

8. Proti tomuto rozsudku, a to konkrétne proti výroku o zamietnutí žaloby žalobkyne v časti o vydanie bezdôvodného obohataenia a proti výroku o trovách konania v časti o vydanie bezdôvodného obohataenia, podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa. Navrhla rozsudok v napadnutých výrokoch zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Ako dôvod uviedla, že žaloba o vydanie bezdôvodného obohataenia bola zamietnutá po tom, čo prvoinštančný súd dospel k záveru, že nárok na vydanie bezdôvodného obohataenia je premlčaný v subjektívnej dvojročnej premlčacej dobe, keď začiatok jej plynutia stotožnil s poukázaním poslednej splátky dňa 16.06.2011. Nárok podľa odôvodnenia rozhodnutia bol premlčaný aj v trojročnej premlčacej dobe, keď konajúci súd neakceptoval desaťročnú premlčaciu dobu pre absenciu preukázania úmyselného bezdôvodného obohacovania sa žalovaným.

9. Subjektívna stránka začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohataenia zo spotrebiteľských úverových zmlúv je vyjadrená momentom, keď spotrebiteľ zistil (nielen mal možnosť zistiť), že platiť nemal a nie že platil. Spotrebiteľ predsa platí splátky na základe formulárovej zmluvy pripravenej dodávateľom a nevie, že platby, ktoré od neho dodávateľ prijíma nad výšku istiny, prijíma protizákonne. Žalobkyňa žila v omyle, že žalovaný tieto platby prijíma v súlade so zákonom a tento omyl spôsobil žalovaný porušením spotrebiteľského práva, pričom žalobkyňa verila tomu, že pri poskytovaní úveru postupuje s náležitou odbornou starostlivosťou bez zbytku podľa zákona. Až od združenia na ochranu spotrebiteľov sa dozvedela, že žalovaný prijímal platby od nej v rozpore so zákonom a že jej predložil na podpis formulárovú spotrebiteľskú zmluvu, ktorá v rozpore so zákonom vytvárala dojem, že na platby, na ktoré podľa zákona právo nemal, právo má. Až získaním vedomostí o týchto skutočnostiach prichádzalo do úvahy podanie žaloby a až od tohto momentu mohla začať plynúť subjektívna premlčacia doba.

10. Ak Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 1Cdo 238/2017 konštatuje, že na preukázanie úmyslu obchodníka nestačia samotné všeobecné skutočnosti o profesionálnom postavení, tak práve v intenciách záverov tohto uznesenia je samotným konaním žalovaného dokázaný priamy úmysel bezdôvodne sa na úkor žalobkyne obohatiť, a to jeho konaním po uzatvorení vadnej zmluvy, prijatím každej jednej splátky, ktorú zaplatila po splatení istiny. Podstata aplikácie 10-ročnej premlčacej doby spočíva v tom, že v dobe prijatia nezákonnej platby dodávateľ prijal platbu, o ktorej vedel, že ju získava na úkor spotrebiteľa ako bezdôvodné obohatenie, a to aj v prípade, ak by sa pripustilo, že v dobe uzatvorenia vadnej zmluvy ešte tento úmysel priamo nemusel mať. V každom prípade prijatím platby tvoriacej bezdôvodné obohatenie sa úmysel dodávateľa získať bezdôvodné obohatenie prejavil a naplnil jeho konaním, keď prijal a ponechal si platbu, ktorá mu bola vyplatená bez právneho dôvodu. Obchodník, profesionál, vedel, že mu bola platba vyplatená v rozpore so zákonom a napriek tomu si platbu ponechal. Chcel platbu prijať a prijal ju vediac, že je to platba prevyšujúca spotrebiteľovi poskytnutú sumu a nepatrí mu z dôvodu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, prípade z dôvodu neplatnosti úverovej zmluvy.

Objektívna desaťročná premlčacia doba na premlčanie bezdôvodného obohatenia preto začína plynúť prijatím každej takejto nedôvodne prijatej platby od momentu, keď ju veriteľ od spotrebiteľa prijal.

11. Konanie subjektu, ktorý dlhodobo a opakovane poskytuje spotrebiteľské úvery na základe vadných zmlúv sa nedá hodnotiť inak, ako úmyselné konanie vedúce k bezdôvodnému obohacovaniu sa tým, že nedáva svoje zmluvy do súladu so spotrebiteľským právom. Doba, počas ktorej žalovaný poskytuje úvery a ich množstvo vylučujú inú možnosť ako tú, že žalovaný sa na úkor spotrebiteľov obohacuje úmyselne a nejde o náhodné jednorázové nebanlivostné zlyhanie. Je vylúčené, aby žalovaný ako profesionál v poskytovaní úverov nepoznal spotrebiteľské právo a prijímal platby nad spotrebiteľovi poskytnutú sumu pri neplatných úveroch alebo nad istinu úveru pri bezúročných a bezpoplatkových úveroch a pri neplatných zmluvách. Je to sám veriteľ, kto pripravuje takéto neplatné úverové zmluvy alebo bezúročné a bezpoplatkové úvery.

12. Žalovaný navrhol rozsudok v napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť.

13. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 C.s.p. preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalobkyne je opodstatnené.

14. V danom prípade, ako to vyplýva z obsahu spisu, žalobkyňa dňa 14.04.2010 uzatvorila štandardnú formulárovú zmluvu o spotrebiteľskom úvere v súlade s ustanoveniami v tom čase účinného zákona č. 258/2001 Z.z. K nepriznaniu uplatneného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia nedošlo v dôsledku uplynutia tak subjektívnej, ako aj objektívnej premlčacej doby. Pokiaľ ide o subjektívnu premlčaciu dobu, podľa odôvodnenia rozhodnutia, táto začala plynúť dňom, keď žalobkyňa uhradila poslednú splátku žalovanému, teda odo dňa 16.06.2011. Od toho istého dňa bol počítaný aj začiatok plynutia trojročnej objektívnej premlčacej doby, ktorá uplynula dňom 16.06.2014. S týmto záverom nie je možné sa stotožniť. Súd prvej inštancie totiž stotožnil začiatok behu subjektívnej premlčacej doby so začiatkom behu objektívnej premlčacej doby, čo priamo odporuje zákonnej úprave premlčania práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia.

15. Čo sa týka práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, toto podlieha premlčaniu. Pri premlčaní práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je ustanovená kombinovaná premlčacia doba a to subjektívna (§ 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka) a objektívna (§ 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Začiatok subjektívnej i objektívnej premlčacej doby je stanovený odlišne na sebe nezávisle a ich plynutie a skončenie je tiež vzájomne nezávislé. Subjektívna premlčacia doba môže plynúť iba v rámci objektívnej premlčacej doby, ktorú nemôže prekročiť. Subjektívna premlčacia doba je dvojročná a na začatie jej plynutia vždy treba rešpektovať subjektívnu stránku oprávneného týkajúcu sa jeho vedomosti o bezdôvodnom obohatení a vedomosti o tom, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil.

16. V súvislosti s posudzovaním behu dvojročnej subjektívnej premlčacej doby je potrebné zdôrazniť, že žalobkyňa vstupovala do zmluvného vzťahu so žalovaným ako so subjektom podnikajúcim v oblasti poskytovania spotrebiteľských úverov v dobrej viere, že žalovaným predložená a vopred pripravená zmluva bude obsahovať všetky náležitosti vyžadované v tom čase účinným zákonom č. 258/2001 Z.z. V čase úhrady poslednej splátky žalobkyňa ako priemerná spotrebiteľka nemohla ani len predpokladať, že žalovanému uhradza aj peňažné plnenia, na ktoré mu zákonný nárok nevznikol. V reálnom živote totiž bežný spotrebiteľ má vedomosť len o tom, že uzatvoril zmluvu o úvere s veriteľom a že na účet veriteľa má splácať jednotlivé splátky podľa zmluvy.

17. Začiatok subjektívnej premlčacej doby je viazaný na skutočnú vedomosť oprávneného o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a o osobe, ktorá sa na jeho úkor obohatila.

18. Slová „keď sa oprávnený dozvie“, je potrebné vykladať v tom zmysle, že oprávnená osoba musí nadobudnúť vedomosť o skutočnostiach uvedených v ustanovení § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Nie je možné len predpokladať, že by oprávnená osoba mohla skutkové okolnosti vedieť alebo že by sa o tom mohla dozvedieť alebo mala dozvedieť, ak by vynaložila potrebnú starostlivosť.

19. V prejednávanej veci je nepochybné, že žalobkyňa o uzavretí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ako aj o povinnostiach zo zmluvy vyplývajúcich, mala vedomosť. Samotná vedomosť o týchto skutočnostiach

sama o sebe neznamená aj skutočnú vedomosť spotrebiteľa o tom, že vzniklo bezdôvodné obohatenie. Na to, aby bezdôvodné obohatenie vzniklo, je potrebné, aby sa uplatnila fikcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a na jej uplatnenie je zase potrebné, aby boli splnené presne špecifikované predpoklady vyplývajúce zo zákona č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. Na to, aby sa spotrebiteľ skutočne dozvedel o bezdôvodnom obohatení, musel by skutočne vedieť, že na ním uzatvorenú zmluvu o úvere sa vzťahuje fikcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti vyplývajúca zo zákona. O vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného sa žalobkyňa podľa vlastného vyjadrenia dozvedela od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, pričom k tomuto svojmu vyjadreniu predložila aj prehlásenie tohto združenia zo dňa 05.09.2019. V tomto prehlásení združenie informovalo žalobkyňu o vzniku bezdôvodného obohatenia na strane veriteľa vo výške 602,56 eur, pričom jej odporučilo obrátiť sa ohľadom právnych služieb na advokáta. Následne na to žalobkyňa dňa 11.09.2019 splnomocnila svojim zastupovaním JUDr. Igora Šafranka, ktorý vo veci podal žalobu. Bližšie uvedená časová postupnosť jednotlivých krokov žalobkyne súvisiaca s jej snahou získať vedomosť o vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného nasvedčuje tomu, ak z ďalšieho dokazovania nevyplývú nové skutočnosti, že žalobkyňa ešte pred návštevou Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS vedomosť o vzniku bezdôvodného obohatenia nemala. Ak súd prvej inštancie nesprávne ustálil moment začiatku plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej doby, z odôvodnenia rozhodnutia sa nedá zistiť, ako dospel k záveru o uplynutí dvojročnej subjektívnej premlčacej doby, v dôsledku čoho je rozhodnutie v tomto smere nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

20. Správnym nie je ani tvrdenie o nemožnosti aplikácie desaťročnej objektívnej premlčacej doby vyplývajúcej z ust. § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Žalovaný ako banka má dlhodobo v predmete svojej činnosti poskytovanie úverov a teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. V čase uzatvorenia zmluvy zákon č. 258/2001 Z.z. v ustanovení § 4 upravoval náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. S neuvedením niektorých spája sankciu v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Žalobkyňa v podanej žalobe poukázala na to, že uzatvorená zmluva neobsahuje náležitosti vyplývajúce z ust. § 4 ods. 3 písm. j) a písm. k) zákona č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. Či tieto zákonom vyžadované osobitné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere dodržané boli, sa z odôvodnenia rozhodnutia zistiť nedá. Ak tieto zákonom vyžadované osobitné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere dodržané neboli, žalovaný sa svojej zodpovednosti za uzatvorenie takejto zmluvy nemôže zbaviť ani poukazom na princíp „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedlňuje) uplatnením jeho dôsledkov v neprospech žalobkyne. Rešpektovanie tohto princípu v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa treba vyžadovať v najvyššej možnej miere. Ak žalovaný ako subjekt dlhodobo pôsobiaci na finančnom trhu, ktorého predmetom činnosti je poskytovanie úverov, v rozpore so zákonom nedodrží predpísané náležitosti zmluvy spôsobujúce, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, jeho konanie nemožno hodnotiť inak ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia plnením bez právneho dôvodu, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech. Je skutočne veľmi ťažko uveriť, aby žalovaný ako banka nemal vedomosť o tom, čo môže spôsobiť uzatretím zmluvy bez uvedenia týchto náležitostí a pre prípad, že sa tak stane, že s tým nebol uzročený. Záver o potrebe aplikácie trojročnej premlčacej doby upravenej v ust. § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, oporu vo vykonanom dokazovaní nemá a teda je nepreskúmateľný pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov.

21. Čo sa týka subjektívnej premlčacej doby, aj judikatúra Ústavného súdu Slovenskej republiky sa prikláňa ku skutočnej, teda nielen predpokladanej vedomosti oprávnenej osoby o všetkých skutkových okolnostiach odôvodňujúcich záver, že došlo k bezdôvodnému obohateniu na jej úkor a kto toto bezdôvodné obohatenie získal. Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení zo dňa 05.12.2018 č.k. I. ÚS 430/2018-17 bez akýchkoľvek pochybností podporil úvahy odvolacieho súdu o tom, že žalobkyňa vo veci 22Co 53/2017 Krajského súdu v Prešove, ktorého rozhodnutie bolo predmetom ústavnej sťažnosti, sa o bezdôvodnom obohatení dozvedela od Združenia na ochranu spotrebiteľa HOOS, ktoré túto skutočnosť písomne potvrdilo dňa 08.08.2016. Vo veci 22Co 53/2017 Krajský súd v Prešove uvažoval so začiatkom plynutia subjektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia od momentu konzultácie a poučenia daného žalobkyňu v danej veci Združením na ochranu spotrebiteľa a takéto úvahy odvolacieho súdu považoval za ústavne konformné aj ústavný súd, nakoľko sťažnosť podaná žalovanou v tejto veci odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

22. Pokiaľ ide o desaťročnú objektívnu premlčaciu dobu na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorú možno aplikovať v prípade, ak bezdôvodné obohatenie bolo získané úmyselne, z rozhodnutia

Najvyššieho súdu SR vydaného vo veci 1Cdo 238/2017 dňa 18.10.2018 záver o nemožnosti aplikácie desaťročnej objektívnej premlčacej doby nevyplýva. V tomto rozhodnutí Najvyšší súd SR konštatuje, že samotné všeobecné skutočnosti o profesionálnom podnikateľskom postavení subjektov v oblasti poskytovania úverov a doterajšia súdna prax týkajúca sa ochrany spotrebiteľov v obdobných prípadoch, same o sebe nemôžu bez ďalšieho zakladať nepriamy úmysel veriteľa. Je nutné dôsledne skúmať vôľovú a vedomostnú zložku zavinenia aplikujúc analógiu podľa trestného práva hmotného pri právnom posúdení formy zavinenia, a to s dôrazom na čas konania protiprávneho úkonu, resp. získania neoprávneného majetkového prospechu. Pri bezdôvodnom obohatení je preto dôležité zistiť, kedy k obohateniu došlo z objektívneho hľadiska a v tom čase preukázať úmysel veriteľa, resp. jeho zavinenie, aby bolo možné jednoznačne posúdiť, či je potrebné aplikovať trojročnú alebo desaťročnú premlčaciu dobu. Z uvedeného teda zákonite vyplýva, že v prvom rade je potrebné správne právne posúdiť, z akého dôvodu došlo k bezdôvodnému obohateniu v zmysle ustanovenia § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Iná situácia nastáva napr. pri bezdôvodnom obohatení bez právneho dôvodu ako pri bezdôvodnom obohatení z neplatného právneho úkonu z časového hľadiska, kedy k obohateniu reálne došlo. Až po správnom určení okamihu, kedy k obohateniu došlo, je možné pristúpiť ku skúmaniu zavinenia veriteľa, pričom dôkazné bremeno zaťažuje žalobcu. Žalobca musí preukázať, že v čase, kedy došlo k obohateniu, mal žalovaný úmysel získať majetkový prospech na jeho úkor. V prípade nepreukázania úmyslu žalovaného (vedomostnej aj vôľovej zložky úmyslu) musí byť aplikovaná všeobecná trojročná objektívna lehota.

23. V tomto rozhodnutí Najvyšší súd SR podotkol, že v prípade, ak veriteľ koná nekorektne a neuvedie do úverovej zmluvy všetky zákonom predpísané údaje, je toto jeho konanie zo zákona sankcionované tým, že zmluva sa stáva bezúročnou a bezpoplatkovou, čo v podstate znamená, že spotrebiteľ je povinný zaplatiť veriteľovi len samotnú istinu úveru. Táto skutočnosť má preto za následok automatickú neplatnosť tých častí zmluvy, ktoré sa týkajú práve odplaty a úrokov za poskytnutý úver. Je preto dôležité správne posúdiť, či je zmluva platná s výnimkou častí o úrokoch a odplate, alebo má ešte také iné vady, že je ako celok neudržateľná, a preto v celosti neplatná. Uvedené má tiež dopad na posúdenie, z akého dôvodu bezdôvodné obohatenie vzniklo, čo následne determinuje tak okamih bezdôvodného obohatenia (kedy k obohateniu došlo), ako aj začiatok plynutia objektívnej premlčacej lehoty na uplatnenie nároku z bezdôvodného obohatenia.

24. Obsahové náležitosti rozsudku určuje ustanovenie § 220 CSP. Ich správnosť a úplnosť je predpokladom vykonateľnosti a preskúmateľnosti rozhodnutia. Či je rozhodnutie preskúmateľné alebo nie sa dá zistiť len z jeho odôvodnenia.

25. V tejto súvislosti je právne významné ustanovenie § 220 ods. 2 CSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Obdobným spôsobom náležitosti odôvodnenia rozsudku upravovalo ustanovenie § 157 ods. 2 O.s.p. v znení účinnom do 30.06.2016.

26. Štruktúra odôvodnenia rozsudku je v priamej spojitosti so základným právom na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Ak súd pri odôvodňovaní rozsudku nepostupuje spôsobom, ktorý záväzne určuje ustanovenie § 220 ods. 2 CSP dochádza nielen k tomu, že rozsudok je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov alebo pre ich nezrozumiteľnosť, ale aj k tomu, že základné právo na súdnu ochranu nie je naplnené reálnym obsahom. Konanie a rozhodovanie všeobecných súdov sa uskutočňuje v predpísanom ústavnom a zákonnom rámci, rešpektovanie ktorého vylučuje svojvôľu v ich postupe, pričom vylúčenie svojvôle sa zabezpečuje viacerými prostriedkami, vrátane ich povinnosti svoje rozhodnutia odôvodniť. Odôvodnenie rozhodnutí dovoľuje účastníkom konania posúdiť ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní o veci samej.

27. Vydaním nepreskúmateľného rozhodnutia sa účastníkovi odníma možnosť v odvolacom konaní riadne brániť svoje práva a oprávnené záujmy nakoľko je problematické zaujímať stanoviská k nezrozumiteľnému alebo nedostatočne zdôvodnenému rozhodnutiu.

28. Keďže vydanie nepreskúmateľného rozhodnutia je potrebné hodnotiť ako nesprávny procesný postup súdu, ktorým bolo znemožnené žalobkyni, aby uskutočnila jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom, odvolací súd podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p. rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia a vo výroku o trovách konania v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia zrušil a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 C.s.p.).

29. Po vrátení spisu bude úlohou súdu prvej inštancie zistiť, či skutočne sú naplnené dôvody bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru, tak ako ich špecifikuje žalobkyňa v podanej žalobe. Ak následne poskytnutý úver bude potrebné kvalifikovať ako bezúročný a bez poplatkov, súd prvej inštancie musí nanovo posúdiť dvojročnú subjektívnu premlčaciu dobu od momentu, kedy sa žalobkyňa dozvedela o skutku z porušenia práva, t.j. o všetkých skutkových zložkách bezdôvodného obohatenia. Muselo ísť o skutočnú a nie predpokladanú vedomosť o skutku z porušenia práva zakladajúceho nárok na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia. Zároveň bude potrebné vytvoriť priestor pre procesnú obranu žalovaného k tvrdeniu žalobkyne o čase, kedy sa o skutkových tvrdeniach bezdôvodného obohatenia dozvedela a k predloženému prehláseniu Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS. Ak sa naplnia úvahy o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, musí byť ustálený moment, ku ktorému došlo k zaplateniu sumy zodpovedajúcej istine, na ktorú má žalovaný nárok. Od tohto momentu poukazovala žalobkyňa na účet žalovaného sumy, na ktoré žalovaný nárok nemal práve z dôvodu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Každé z týchto plnení je potom podriaditeľné pod plynutie objektívnej premlčacej doby, pričom ide o čiastkové plnenia vyplývajúce z jednotlivých splátok a zakladajúce zároveň vznik bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného. Vo vzťahu k týmto plneniam v zmysle judikatúry Najvyššieho súdu SR musí potom žalobkyňa preukázať úmysel žalovaného získať bezdôvodné obohatenie na jej úkor. V tejto súvislosti musí byť žalobkyni daný priestor, aby vysvetlila svoje úvahy o bezdôvodnom obohatení z hľadiska toho, že bolo získané úmyselne a dať jej priestor aj na návrh na dokazovanie v tomto smere. V tejto súvislosti netreba opomínať, že ide o vec týkajúcu sa účasti slabšej strany sporu v konaní v zmysle ust. § 290 a nasl. C.s.p., pričom vo veciach takejto povahy nie je súd viazaný návrhmi strán na dokazovanie a môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

30. Prvoinštančný súd, ktorý je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP) v novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

31. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).